

ПРЕЦИ

ТЕК ЋУ ПОСТАТИ У ПРОШЛОСТИ

Памтите ли Дору? Кога то да питам? Зашто ми се то име тако несавесно, нагонски, неухватљиво, као камичак у ципели, врзма, непрестано само себе дозива? Можда име неког неодољивог, а неукротивог, коња. Коб, коначно место стајања.

Име које само име дозива? Пуко божанство. Дакле, никад неће и није ни било тела. Не значи увек баш тако.

Као што се да претпоставити, за моје презиме крив је отац мог чукундеде, Макс. Јеврејског порекла, не и луталица: знао је увек једно тачно камо и једно тачно са ким.

Његова кћи, моја чукунбаба, Симона, погинула је након што је пала с коња: имала је двадесет девет година. Јашем од своје двадесет девете године.

Симона се није преносила с колена на колена. Ипак, тврде да је оставила само једно (непчано) „на“ – у виду камена, као какав неодељиви део имена. Не могу да побегнем од онога што ми је оставила моја чукунбаба, од тог камена.

Друго дрво, једно ново стабло: чукунбаба црнкиња: отуд, вероватно, коса; и нека нарав, прека. Зар се увек трзати, саплитати преко ограда, пружати вођство импулсима?

Ноћас сам сањала Симону. Пришла ми је, а да јој лик и даље не знам, рекавши: Ниси ваљда мислила да је лако? Након буђења, трудила сам се да не мислим на њу, већ да покушам да се читавом том дану у потпуности предам. Иза сваког угла вребала је као судија.

Макс је, кажу, био човек изузетно продорног погледа. Када те жуља камичак у ципели, изуј се, и продужи боса, говорио је.

Моја покојна баба имала је складан брак. Не знам зашто ми је онда (и то добро памтим) тражила да јој обећам да се никада нећу удати. Јесам ли

то обећала, не знам. Довољно је што се њених речи сећам. Савез (завет) који некада начини чвор мисли нераскидив је. Премда непостојећ, неопипљив, ничим присутан, без свесног учешћа.

Кажу да је Симона имала толико лак порођај да је исте вечери боса по трави плесала.

Треба ли да признам да се бојим Макса? Бојим се, много се бојим.

Дете сам, на прадедином гробу. Поред је и прабаба, заједно су. Међутим, грм грожђа који је израстао на месту њихових глава, та самоникла, жилава лоза, само је прадедина. Деда је волео црно вино, моји ми, немој и зачуђеној, објашњавају. Сунце се пробија кроз зрно грозда између мојих прстију. Чега се још бојим? Тог јединства два бића у смрти. Сурових лица упртих ка мени: њихова четири ока.

Оставштина мојих преткиња: сто од трешњиног дрвета, једна шиваћа машина, неколико хаљина и једна закључана фиока.

Ничег романтичног у мом пореклу. Нити у било чијем пореклу. Никада никоме о овим стварима нисам говорила. Да видите тек другу страну стабла: висока надморска висина, четинари, смола: горштакча нарав „монтенегра“. Друга страна новчића – плава боја очију која ме је заобишла.

Макс је волео да понижава: поклањањем. Знао је да спали комад своје одеће тек онако, у налету каприца. Прича каже: поклањај својим непријатељима.

Моје порекло: једно дете скренуло с пута. Али, чије?

Ако откријем своју прошлост, будућност ће, онако огољена и без вела, приступити, нема: штедро ће ми лупати шамаре, иза неке, по могућству црвене, завесе.

Можда бих само једно: да ми се овом причом ништа не одузме, нити додаје.